

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10625/2023
22.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров, Весне Станков и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 167/22 од 28.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 167/22 од 28.12.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 167/22 од 28.12.2022. године - дела првог става изреке, којим је **одбијена** жалба тужене и **потврђена** првостепена пресуда за новчано потраживање тужиље у износу од 1.885,17 динара са законском затезном каматом од 05.11.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 167/22 од 28.12.2022. године у преосталом делу првог става изреке којим је одбијена жалба тужене и делу другог става изреке којим је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као и пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 174/21 од 24.05.2022. године у делу првог става изреке - за износ од 4.117,45 динара са законском затезном каматом од 05.11.2021. године и трећем ставу изреке, и у том делу предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду Прр1 174/21 од 24.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да због повреде права на суђење у разумном року исплати тужиљи на име накнаде имовинске штете износ од 6.002,62 динара са законском затезном каматом од 05.11.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила законску затезну камату на износ од 6.002,62 динара почев од 01.04.2015. године до 04.11.2021. године. Ставом

трећим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиљи трошкове парничног поступка у укупном износу од 48.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 167/22 од 28.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиље и тужене и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 174/21 од 24.05.2022. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиље и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, наводи тужене којима се оспорава висина штете оправдавају одлучивање о изјављеној ревизији ради уједначавања судске праксе са становишта правног схватања Врховног касационог суда од 02.04.2013. године о спровођењу извршења на основу извршне исправе донете применом неуставног прописа (образложење верификовано 18.04.2013. године). Примена означеног правног схватања у овом случају могућа је по аналогији јер је стечај, по својој правној природи, институт колективног намирења поверилаца генералним извршењем на имовини стечајног дужника.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, закључком Привредног суда у Београду Ст 16/02 од 20.05.2003. године признато је тужиљино новчано потраживање из радног односа са стечајним дужником „Београдска банка“ АД Београд, на име разлике зараде у износу од 1.161,70 динара и увећане зараде за рад у дане државних празника у износу од 723.47 динара. Укупно признато потраживање тужиље, са затезном каматом обрачунатом до 31.03.2015. године, износи 6.002,62 динара. Признато потраживање разврстано је у V исплатни ред, а повериоцима сврстаним у тај исплатни ред нису вршене исплате. Решењем Привредног апелационог суда Ржст 3771/21 од 30.08.2021. године усвојена је жалба тужиље и утврђено да јој је у означеном стечајном поступку повређено право на суђење у разумном року.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року одлучили о одговорности тужене за имовинску штету проузроковану тужиљи повредом њеног права на суђење у разумном року.

Тужена одговара за штету јер тужиља без своје кривице није наплатила новчано потраживање из радног односа код стечајног дужника, признато у стечајном поступку, а правноснажним решењем утврђено је да је у том поступку повређено право на суђење

у разумном року. Према пракси Европског суда за људска права и Уставног суда, коју прихватају и редовни судови, тужена држава одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном против стечајног дужника са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Зато су, по оцени Врховног суда, без значаја наводи ревидента да није утврђена узрочно-последична веза између ненаплаћеног потраживања тужиле у стечајном поступку и повреде права на суђење у разумном року, с`обзиром да је стечајни дужник привредно друштво са већинским државним капиталом.

Закључком стечајног суда тужиле је признато новчано потраживање које се састоји од главног дуга са обрачуном затезном каматом која је приписана главном дугу. У време када је донет тај Закључак примењивала се одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“ број 9/01) којом је било прописано да се обрачун затезне камате врши применом комфорне методе. Одлуком Уставног суда Уз 82/2009 од 12.07.2012. године („Службени гласник Републике Србије“ број 73 од 27.07.2012. године) утврђено је да означена одредба у делу који гласи: „применом комформне методе“ није у сагласности са Уставом. Према одредби члана 60. став 3. Закона о Уставном суду, извршење правноснажних појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати не може се ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето обуставиће се. Уставни суд није одредио начин отклањања последица насталих применом неуставне одредбе о начину обрачуна затезне камате.

Следствено изложеном, тужиле основано потражује накнаду имовинске штете у висини од 1.885,17 динара - део новчаног потраживања признатог у стечајном поступку на име главног дуга, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Међутим, у преосталом делу - за износ од 4.117,45 динара, што представља обрачунату и приписану затезну камату на износ главног дуга, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, на шта се основано указује изјављеном ревизијом.

Одредбе о затезној камати су императивне природе, што значи да се код принудне наплате по службеној дужности примењује каматна стопа прописана законом за цео период у којем се камата обрачунава. У ситуацији када је главници приписана затезна камата, обрачуната по методи која је проглашена неуставном, нужно је по службеној дужности извршити разграничење и поново обрачунати камату методом простог интересног рачуна.

Нижестепени судови у овом случају о томе нису водили рачуна и зато су пропустили да од стечајног суда по службеној дужности затраже извештај о методи која је примењена приликом обрачуна затезне камате и евентуално њено прерачунавање методом простог интересног рачуна.

Из тог разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у треће, ставу изреке - укинуте пресуде нижестепених судови за део новчаног потраживања тужиле у

износу од 4.117,45 динара са законском затезном каматом, и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће употпунити чињенично стање тако што ће од стечајног суда затражити извештај о методу који је примењен приликом обрачуна затезне камате на тужилино новчано потраживање, а ако је тај обрачун извршен применом комформне методе и њен прерачун применом пропорционалне методе (прост интересни рачун).

Делимично укидање нижестепених пресуда има за последицу и укидање одлуке о трошковима поступка, као споредног потраживања које зависи од одлуке о главној ствари.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић